

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Навчально-науковий Інститут мистецтв

Кафедра методики викладання образотворчого і
декоративно-прикладного мистецтва та дизайну

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДЕКОРАТИВНО-УЖИТКОВЕ МИСТЕЦТВО**

Освітня програма	<u>Середня освіта (Образотворче мистецтво)</u>
Спеціальність	<u>014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)</u>
Спеціалізація	<u>014.12 Образотворче мистецтво</u>
Галузь знань	<u>01 Освіта / Педагогіка</u>

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від “31” серпня. 2018 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Декоративно-ужиткове мистецтво
Викладач (-і)	Тимків Б. М., Сеник М.М., Синишин Л.О.
Контактний телефон викладача	0500500951
E-mail викладача	tymkivbm@gmail.com , lilia-if@ukr.net , melanisen@i.ua
Формат дисципліни	денна / заочна
Обсяг дисципліни	9 кредитів ECTS; 270 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=61&id_cou=6661
Консультації	Консультації до самостійної роботи проводяться дистанційно та на практичних заняттях в аудиторії згідно розкладу.
2. Анотація до курсу	
Програма навчальної дисципліни «Декоративно-ужиткове мистецтво» забезпечується освітньою програмою підготовки фахівців IV рівня акредитації «бакалавр», «магістр» за спеціальністю 014. 12 - Середня освіта. "Образотворче мистецтво". Курс спрямований на вивчення мистецької спадщини українського народу. В процесі навчання студенти ознайомлюються з теоретичними і практичними основами традиційних видів декоративно-ужиткового мистецтва, колористичними, типологічними особливостями, технологією виконання шляхом засвоєння теоретичних знань, виконання практичних вправ та створення художніх творів з метою фахового опанування курсу. По завершенні курсу та захисту магістерської роботи студент отримує кваліфікацію: «Вчитель образотворчого мистецтва та художньої культури. Викладач дисциплін художньо-естетичного циклу. Керівник студій (гуртків) за видами мистецтва та художньої творчості.»	
3. Мета та цілі курсу	
Вивчення процесів розвитку декоративно-ужиткового мистецтва в Україні, ознайомлення студентів з мистецькими творами, їх технологією та технікою виконання, вивчення сучасного стану, а також формування знань щодо відродження народного мистецтва шляхом професійного втілення набутих умінь і навичок творчій діяльності. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: - основні засади становлення, виникнення та розвитку декоративно-ужиткового мистецтва; - різновиди, типологію виробів, технологічні прийоми та техніки; - вимоги до композиційного та колористичного вирішення; - розуміння ритмічних закономірностей, а також властивостей матеріалу; вміти: - виходячи з технологічних властивостей матеріалу, створювати новітні твори та вироби, досконало користуючись інструментами, приладами, технічним та технологічним устаткуванням; - органічно поєднувати в орнаментальних композиціях художні техніки на основі можливого їх синтезу відповідно до технології виконання; - виконувати робочий малюнок орнаменту із графічною подачею техніки для виконання її в матеріалі; - покращувати художньо-естетичні якості сучасних виробів в матеріалі, вкладаючи в них національну форму, зміст і традиції; - створювати художні вироби й аксесуари, беручи за основу місцеві традиції інших видів народної творчості.	
4. Результати навчання (компетентності)	
ЗК 1. Синтез та аналіз. Здатність до узагальнень, абстрактного мислення, поєднання аналізу та синтезу для розуміння процесів та явищ у галузі образотворчого мистецтва, уміння чітко встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.	

ЗК 5. Соціально-особистісні навички. Адаптивність, комунікабельність, креативність, толерантність, критичне мислення, прагнення самовдосконалення, самокритичність, наявність стійкого світогляду та наполегливість у досягненні мети. Здатність використовувати базові знання про стан і проблеми візуального мистецтва сучасного світу й України зокрема, розвивати етно- та еко-культуру в суспільстві засобами дизайну, образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість, розробляти, організовувати та управляти проектами з мистецької та виставкової діяльності. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, діяти соціально-відповідально та свідомо

Фахові компетенції. ФК 5. Здатність виявляти розуміння предмета, структури і ролі мистецтва у формуванні сучасної світової науки; мати чітке уявлення про історичне підґрунтя мистецтва, принципи і механізми його розвитку й функціонування, системний і антропоцентричний підходи в образотворчому, декоративно-ужитковому мистецтві, художній культурі та дизайні; розуміння ролі мистецтва в житті соціуму; вміння розвивати в учнів та ЗВО необхідні мистецтвознавчі компетенції.

ФК 7. Здатність до розкриття ідеї та сюжету художнього твору засобами застосування різноманітних мистецьких технік у різних видах і жанрах образотворчого мистецтва.

ФК 8. Здатність творити відповідно до канонів краси, образного сприйняття та аналізу довкілля, самовдосконалення творчих здібностей, естетичного смаку й естетичних потреб.

ФК 9. Здатність відображати статичні та динамічні моделі у тривимірних композиціях із застосуванням традиційних і нетрадиційних матеріалів у різноманітних жанрах.

ФК 10. Здатність до творчого застосування набутих професійних теоретичних і практичних знань, умінь в сучасному образотворчому, декоративному мистецтві й етнодизайні.

ФК 11. Здатність застосовувати навички суміжних дисциплін у власній образотворчо-педагогічній діяльності.

ФК 6. Здатність знаходити застосування профільних знань в галузі образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва, художньої культури та дизайну для оцінки сучасного мистецтвознавчого процесу в Україні та за її межами, мистецьких узагальнень, виокремлення тенденцій розвитку мистецтва, розуміння феномену естетичного в українському мистецтві.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10
практичні	20
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	014. 12 СО. ОМ.	I	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання , год	Вага оцінки	Термін виконан ня
1. Предмет і завдання курсу «Декоративно ужиткове мистецтво України».	лекційне	[1, 4, 11, 17, 25]	Ознайомл. з фаховою літ., 2год.		
2. Історичні витoki декоративно-ужиткового мистецтва. 3. Декоративно- ужиткове мистецтво: структура , види, жанри.	лекційне	[2, 4, 5, 6, 7, 15, 17]	Ознайомл. з фаховою літ., 4год.		
4. Роль мистецьких традицій та	лекційне	[4, 7, 9, 15, 16, 35]	Вивчення термінології 2 год.		

новаторство в розвитку декоративно-ужиткового мистецтва. 5.Ознайомлення з технологією вибійки, виготовлення пробних зразків на тканині. Поняття штампу. Фарби для штампування. Зразки штампів. Техніка штампування. 6. Аплікація: предметна, декоративна і сюжетна. Особливості виконання кожного виду аплікації. Загальне поняття про тканину, одягове та інтер’єрне призначення тканини. Види швів. Виконання зразків швів. 7. Ручне узорне ткацтво, його особливості. Знайомство з різними способами ткання. Практичні вправи ткання на рамі. 8. Вишивка та бісероплетіння. Техніки вишивання бісером. Орнаментика прикрас з бісеру. 9. Практична робота в матеріалі за вибором студента. (ткацтво, вишивка, розпис тканин, аплікація, друк по тканині). Замальовки та створення ескізу за власним задумом.	лекційне	[4, 7, 9, 1, 16, 21, 22, 25]	Вивчення термінології 2 год.	106.	протягом двох тижнів		
	практичне	[13, 16, 21,]	Виготовл. зразків 4год.				
	практичне	[11, 18, 20, 21, 23]	Виконання вправ на типи швів 4год.			106.	протягом двох тижнів
	практичне	[4, 5, 15, 21, 23, 32]	Пробні зразки декор. технік 4год.			106.	протягом двох тижнів
	практичне	[1, 5, 19, 26, 30, 39]	Замальовки автент. Прикрас із бісеру 4год.			106.	протягом двох тижнів
	практичне	[1, 5, 16, 23, 24]	Збір матеріалу, створ. ескізу для практ. роботи	606.	протягом двох тижнів		
залик							
Обсяг курсу							
Вид заняття			Загальна кількість годин				
лекції			10				
практичні			20				
самостійна робота			60				
Ознаки курсу							
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий				
II	014. 12 СО. ОМ.	I	вибірковий				
Тематика курсу							
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання		
1.Традиції та інновації декоративно-ужиткового мистецтва. Сучасні тенденції в проектуванні ужиткових виробів. 2. Етнографічні та регіональні особливості у творах	лекційне	[12, 15, 19, 20, 21, 26, 44, 45, 49]	Вивчення фахової літ., 4 год.				
		[4, 10, 11, 29,	Вивчення фахової літ.,				

декоративно-ужиткового мистецтва. 3. Основні закономірності формотворення виробів. Проектування та макетування. 4. Виконання орнаментальної композиції. Пошук форми та кольору. 5. Підсумкова практична робота в матеріалі. Замальовки. 6. Художня кераміка. Технологічний процес виготовлення керамічних виробів. Виготовлення зразків. 7. Жіночі сережки. Виготовлення пробних зразків з металу та дерева. 8. Практична робота в матеріалі за вибором студента. (художня кераміка, обробка деревини, ювелірне мистецтво). Замальовки та створення ескізу за власним задумом.	лекційне лекційне практичне практичне практичне практичне практичне	30, 39,47] [2, 16, 18, 25, 45, 49] [2, 45, 49] [2, 16, 20, 21, 28, 30] [2, 16, 20, 21, 28, 30] [6, 8, 10, 25, 48,3, 4, 46, 49] [6, 8, 10, 25, 48]	2 год. Вивчення теорії 4 год. Створення орнамент. композиції. 2 год. Виконання ескізу 2 год. Замальовки керам. вир. 4 год. Замальовки жін. сережок 4 год. Вик. творчої роботи 4 год.		
				5б.	протягом тижня
				5б.	протягом тижня
				20б.	протягом двох тижнів
				20б.	протягом двох тижнів
				50б.	до кінця семестру

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10
практичні	20
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	014. 12 СО. ОМ.	II	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
1. Художньо-композиційні особливості в декоративно-ужитковому мистецтві. 2. Принципи художнього конструювання. Художньо-технологічні особливості матеріалів. 3. Творча підсумкова робота (декоративне панно, інтер'єрна пластика, аксесуари, елементи одягу, тощо)- за вибором студента. Визначення джерела творчості. Замальовки ,ескізування. 4. Композиційне вирішення, пошук форми та кольору.	лекційне лекційне практичне практичне	[2,3, 5, 6, 8, 14, 18, 21, 47] [3, 5, 6, 8, 14, 24] [5, 6, 8, 13,16, 20, 21, 23, 7, 9, 14, 16, 24] [26, 27, 28, 29, 30 , 39, 43 45	Опрацюван ня фахової літ., 6 год. Вивчення фахової літ., 4 год. Створення ескізу 2год. Ескіз у кольорі 2год.		
				5б.	протягом тижня
				5б.	протягом тижня

5. Практична робота в матеріалі за власним задумом. Дотримання поетапності виконання з врахуванням технологічних особливостей.	практичне	[1, 5, 16, 20, 22, 23, 24]	Вик. творчої роботи 12 год.	35б.	до кінця семестру
6. Оформлення практичної роботи. Створення презентації для представлення на кафедральному перегляді.	практичне	[1, 5, 16, 39, 43, 45]	Робота над презентацією 4 год.	5б. екзамен	до кінця семестру

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання якості знань студентів в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, модульного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання. Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів), здобутих під час проведення аудиторних занять, виконання самостійної роботи, консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажання підвищити попереднє оцінювання) та активності студента на занятті. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виконання практичних робіт, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.
Вимоги до письмової роботи	В рамках навчально-виховного процесу, з метою визначення рівня знань, умінь та навичок студентів проводиться контрольна робота за матеріалами лекційного курсу.
Семінарські заняття	навчальним планом не передбачені
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумковий контроль знань з дисципліни проводиться у формі заліку й екзамену. Залік проводиться на останньому занятті за кількістю балів поточного контролю і підсумкової роботи в матеріалі. Екзамен проводиться у комбінованій формі: у письмовій формі та оцінюванні практичної роботи на кафедральному перегляді.

7. Політика курсу

Політика курсу базується на формуванні результатів навчання студента із академічної доброчесності. Неприпустимі плагіат та списування. Обов'язкове виконання практичних завдань. У випадку порушень – реагування відповідно до положень [:https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fpnu.edu.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F02%2Fcode_of_honor.doc](https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fpnu.edu.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F02%2Fcode_of_honor.doc)

Пропущені лекційні заняття відпрацьовується студентом відповідно до вимог кафедри. Пропущені практичні заняття, незалежно від причин пропуску, студент відпрацьовує в позааудиторний час, попередньо узгоджений з викладачем. Слід наголосити, що місія курсу - виявити у студентів бажання свідомого вивчення та опанування того чи іншого виду мистецтва, створити відповідне тло для формування у студентів системи компетентностей, передбачених навчальною програмою. Успішне засвоєння студентами курсу відкриває їм шлях до реалізації власних творчих задумів від виконання дизайнерських проектів до виконання в матеріалі, а також дає змогу застосовувати набуті знання, уміння й навички в художньо-педагогічній діяльності. Виходячи з цього, поведінка студентів має відповідати високій репутації університету.

8. Рекомендована література

1. Антонович Є. А. Декоративно-прикладне мистецтво: навч. посіб. [для студентів худ.-граф. фак-тів, учнів пед. училищ] / Є. А. Антонович, Р. В. Захарчук-Чугай, М.Є.Станкевич. – Львів: Світ, 1993. – 272 с.
2. Антонович Є.А., Василюшин Я.В., Шпильчак В.А. Креслення: Навч.посібник/ За ред.проф. Є.А. Антоновича – Львів: Світ, 2006 – 512с., іл. ISBN 966-603-479-4
3. Боньковська С. М. Ковальство на Україні (XIX – початок XX ст.) / Софія Михайлівна Боньковська. – К.: Наук. думка, 1991. – 109 с.
4. Бутник-Сіверський Б. С. Українське радянське народне мистецтво / Борис Степанович Бутник-Сіверський. – К.: Наук. думка, 1996. – 224 с.
5. Веремійчик І. Традиційні знаряддя праці, промисли і ремесла на Волині: навч.посіб. [для студентів, учнів та вчителів] / ІванВеремійчик. – Луцьк, Волинський державний університет іменіЛесіУкраїнки, 2005. – 255 с.
6. Ганжа П. Таємниці українського рукомесла / Петро Ганжа. – К.: Мистецтво, 1996. – 192 с.
7. Ганна Собачко Шостак: Мистецький альбом / авт.-упоряд. Є. І. Шевченко, О. І. Шестакова – К.: Народніджерела, 2008. – 168 с.
8. Глушков, С. Общение с детьми на занятиях керамикой : [дополнительное художественное образование: занятия народным промыслом для учащихся начальной школы] / С. Глушков // Искусство в школе. - 2013. - № 5. -С. 11-15.
9. Голод І. В. Міське ремесло Західної України XVI-XVIII століть / Ігор Васильович Голод. – Львів: ЛАМ, 1994. – 136 с.
10. Голубець О. Львівська кераміка / Орест Голубець. – К.: Наукова думка, 1991. – 120 с.
11. Горинь Г. Й. Гуцульщина. Домашні промисли і ремесла / Г. Й. Горинь, Я.Д.Грендиш, О. І. Никорак. – К.: Наукова думка, 1987. – 303 с.
- 12.Гринюк М. Косівщина мистецька / М. Гринюк., І. Вах. – Косів: Колірдруку, 2003. – 107 с.
- 13.Гильман Р. А. Художественная роспись тканей: учеб. пособие [для студ. высш. учеб. заведений] / Р. А. Гильман. – М. Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2004. – 160 с. – (Серия «Учебное пособие для вузов»).
- 14.Грималюк Р.М. Вітражі Львова / Ростислава Михайлівна Грималюк – Л., Центр Європи, 2004. – 240 с.
15. Гургула І. Народне мистецтво західних областей України. К., 1965.
16. Гурська А. С. Мова та грамати́ка українського орнаменту: навч.-метод. посіб. / А. С. Гурська. – К.: Альтернативи, 2003. – 144с.
- 17.Декоративно-ужитковемистецтво: словник у 2 т. / [за ред.. Я.П.Запаска]. – Львів: – Афіша, 2000. – Т. 1. – 2000. – 363 с.; Т. 2. – 2000. – 399 с.
- 18.Декоративно-прикладнемистецтво з практикумом у навчальних майстернях: [метод. рек. для студ. худ.-граф. фак.. пед інститутів, учнів пед. училищ, учителів образ. м-тва і худ. праці]. – Ч. 6 / укл. Є. А. Антонович, Р. В. Чугай. – К.: РУМК, 1991. – 60 с.
- 19.Історія українського мистецтва: видання в 6 т. / [наук. редкол.: М. П. Бажан та ін.]. – К.: Жовтень, 1966. Т.1. – 1966. – 455 с.; Т.2. – 1967 – 471с.; Т.3. – 1968. – 439 с.; Т.4., книга перша – 1969. – 363 с.; Т.4., книга друга – 1970. – 435 с.; Т.5. – 1967. – 479 с.; Т.6. – 1968. – 451с.
- 20.Жоголь Л. Декоративное искусство в современном интерьере / Людмила Жоголь. – К.: Будивельник, 1986. – 200 с.
- 21.Жук А.К. Сучасні українські художні тканини / А.К.Жук. – К.: Наукова думка, 1985. – 117 с.
- 22.Кара-Васильєва Т. Декоративне мистецтво України XX століття. У пошуках «великого стилю» / Т. Кара-Васильєва, З.Чегусова. – К.:

Либідь, 2005. – 280с.

23. Колос С. Г. Декоративні тканини / С. Г. Колос, М. Д. Хурчин – К.: Вид. Академії архітектури УРСР, 1989. – 131 с.

24. Козлов В. Н. Основы художественного оформления текстильных изделий: учеб. для вузов / В. Н. Козлов – М.: Легкая и пищевая промышленность, 1981. – 264 с.

25. Краснова, Н. Гончарне мистецтво у формуванні світо відображення підлітків : [методика проведення майстер-класів з гончарного мистецтва для учнів середньої школи на прикладі гончарства Луганського регіону] / Н. Краснова // Мистецтво та освіта. - 2013. - № 2. - С. 55-59.

26. Кульчицька А. Орнамент трипільської культури і українська вишивка ХХ ст. Львів, 1995.

27. Манько В. Українська народна писанка / Віра Манько. – Львів: Свічадо, 2001. – 48 с.

28. Марія Примаченко (Приймаченко): Мистецький альбом / авт.-упоряд.

Є.І.Шевченко, О. І. Шестакова. – К.: Народні джерела, 2009. – 288 с.

29. Музеї народного мистецтва та національна культура: збірник наукових праць за ред. д-ра мист. М. Селівачова. – К.: Златограф, 2006. – 268 с.

30. Музей українського народного декоративного мистецтва: альбом / авт...: А.Ф.Вялець, Л.С.Білоус [та ін.]; фото М.К.Андрєєва. – К.: Мистецтво, 2009. – 352 с.

Викладач: Тимків Б. М.